

faa meget mere, som der jo i de fleste Tilfælde aldeles ikke er nogen Sikkerhed for, at Paategningen eksisterer. Det er jo nu det Almindelige, at Husbonden har Lyendets Skudsmaalsbog, denne beholder Husbonden gjerne, fordi han mener, at han saa har et vist Guld paa Lyendet, men desuagtet skal Lyendet kunne henvende sig til Sognefogden og sige: Min Husbond har min Skudsmaalsbog, og der findes en Paategning i den; han vil ikke udlevere mig den, og jeg beder derfor om, at denne Paategning maa blive hevet. Man tænke sig nu blot, hvilke Følger og Misbrug der kan ske derved. Jeg vil et Dieblit gaa ud fra, at der virkelig eksisterer en Paategning i Skudsmaalsbogen, og saa vil Følgen jo være den, at saa faare et Lyende har Lyft til at gaa sin Bei — vi have jo desværre mange Exempler derpaa, og det, som er Diemedet med det, vi forhandle her, er jo at søge at gjøre Lyendeforholdet noget fastere i den Retning — altsaa saa snart en Karl hører, at der et eller andet Sted er Jernbanearbejde eller Digearbejde, kort sagt faar Lyft til en god Fortjeneste og desaaarsag vil bort af sin Tjeneste, saa gaar han til Sognefogden og faar en Attest, derpaa gaar han sin Bei og saa er Sagen i Grunden dermed forbi. Det forekommer mig, at dette er meget betænkeligt; der kan let derved opstaa Misbrug, og det ikke blot bevidste Misbrug, men ogsaa ubevidste. Vi maa nemlig huske paa, at de Folk, Lyender, der skulle have med denne Lov at gjøre, ikke have fjerneste Begreb om at stjæle mellem en Paategning i Skudsmaalsbogen efter § 7 i Loven af den og den Dato, eller den Paategning i Skudsmaalsbogen, som i Reglen staar der, og som gaar ud paa, at Lyendet er fæstet fra den Tid til den Tid hos den og den Mand; dette kan ogsaa kaldes en Paategning. Et Lyende vil vistnok meget let ubevidst ogsaa kunne forlange Ophævelsen af en saadan Paategning. Det Forhold, som her indtræder, naar man ubetinget giver Tilladelse til at have Paategningen, vil efter min Mening lede til en stor Mængde Lovsvigelser af Lyendeforholdet, fordi Lyendet derved opnaar Noget, som det hidtil ikke har kunnet opnaa, nemlig en Legitimation, og det ikke blot en midlertidig, men en vedvarende Legitimation ved en saadan Attest; den kan Lyendet saa gaa paa et Nar, om det skal være, og det bryder sig i saa Fald aldeles ikke om sin Skudsmaalsbog. Der er ganske vist i Forslaget sat et Korrektiv, det vil sige, man søger et Korrektiv mod Lyendet deri, at der, naar Lyendet har faaet en saadan Paategning ophævet, skal under en offentlig Po-

litissag indledes en Undersøgelse, hvorunder Lyendet kan paalægges Bøder, hvis det skjønnes ikke at have havt Grund til at forlade Tjenesten, ligesom der omvendt kan paalægges Husbonden Bøde, naar han har vægret sig ved at ophæve Paategningen. Det er ganske vist Noget, det er en Forskrift, som ikke er aldeles betydningsløs overfor Lyendet; men jeg turde dog bede erindre, at naar Lyendet, som det almindelig vil være Tilfældet, gaar sin Bei, turde vel dermed den offentlige Sag være forbi. Der er en Ting, der er overfjet her, og som ogsaa er overfjet i Udvalgets Forbedringer, det er, at efter en god gammel Lov, — det staar i Christian V's Lov 1-4-1 —, kan Ingen dømmes uden at være stævnet, og altsaa kan det ikke nytte, at der staar, at der skal indledes en offentlig Undersøgelse, og Lyendet dømmes; thi dertil udfordres, at Lyendet først skal stævnes eller i alt Fald have været tilstede i Retten, og at det skal være tilkjendegivet det, at det vil blive sat under Tiltale; men naar Lyende forlader Jurisdiktionen, hvilket, som sagt, vil være det Almindelige, og ikke kan efterlyses, er dermed den offentlige Sag færdig. Jeg tror derfor ikke, at der opnaas Stort ved denne Garanti overfor Lyendet. Endelig maa det ikke overses, at det staar i Slutningen af Paragrafen, at selvsølgelig er det særlige Ansvar forbeholdt, som hver af Parterne maatte kunne gjøre gjældende mod den anden efter Lyendeloven. Sa ganske vist, og det er jo det, som i Grunden er det Væsentlige; thi der er jo temmelig alvorlige Bøder for det Lyende, som uden Grund forlader sin Tjeneste — baade Lab af Søn og Mulkt — og omvendt er der ogsaa alvorlige Bøder for den Husbond, der uden lovlig Grund affædiger sit Lyende. Men derved kommer man jo maasse til at paadømme det samme Forhold i to forskellige Sager. I den offentlige Politissag kan Dommeren sige, at Husbonden har Ret eller Uret, — lad os forudsætte, at han vil sige, at Husbonden har Uret, og idømmer ham en Bøde. Saa anlegger Husbonden en privat Sag mod Lyendet og faar Ret. Det ser dog besynderligt ud, at have to saadanne Domme om samme Emne i to forskellige Sager. Ganske vist har Udvalget i sin Betænkning sagt, at det finder ikke noget Besynderligt deri, fordi det ikke er det samme Emne, idet der nemlig, siger Udvalget, under den offentlige Politissag spørges, om Lyendet har havt nogen Grund til at anfse sig berettiget til at forlade Tjenesten, medens der under den private Sag spørges, om Lyendet efter Lov-